Του Φοίβου Ανωγειανάκη

Ερίκ Σατί από την ΚΟΑ

Και μόνο τις «Δύο Γυμνοπαιδιές» του Ερίκ Σατί (1866-1925) αν είχε το πρόγραμμα, η συμφωνική της περασμένης Δευτέρας θα ήταν δικαιωμένη. Η επιλογή τους από τον μαέστρο Άλκη Μπαλτά, έδωσε στη συναυλία μια ευχάριστη νότα, μια κάποια αλλαγή, με αποτέλεσμα ν' αλλάξει τη διάθεση του ακροατή, «συνηθισμένου» ν' ακούει τα ίδια και τα ίδια πάντα έργα. Πόσα λεπτά κράτησαν; Πολύ λίγα. Να όμως που τα θυμόμαστε τόσο ως μουσική, όσο και ως εκτέλεση: άμεμπτη τεχνικά, με ατμόσφαιρα διάφανη, χωρίς καμιά εκφραστική υπερβολή. Όσο για τα ανόητα σχόλια σχετικά με το έργο του Σατί: «συνδυασμοί ήχων χωρίς καμία έννοια· αλλόκοτες μελωδικές γραμμές και άμορφοι ρυθμοί», τι να πούμε. Φαίνεται πως δε θα αξιωθούμε ν' αποκτήσουν κάποια σοβαρότητα τα προγράμματα της ΚΟΑ.

Η εκτέλεση της συμφωνίας αρ. 94 του Χάυντν ήταν, θα λέγαμε, απλώς αξιοπρεπής: λίγο υποτονική, λίγο χαλαρή στο ρυθμό, λίγο άχρωμη.

Σολίστα, με το Κοντσέρτο για πιάνο αρ. 2 του Σοπέν, η νεαρά Ελισάβετ Κουναλάκη. Πολύ περισσότερο αισθαντική — σε σύγκριση με προηγούμενες εμφανίσεις της — η Κουναλάκη κάλυψε άνετα τη ρομαντική πλευρά της εκτέλεσης, αν και με ορισμένες υπερβολές (παλαιού τύπου). Υπερβολές που αλλοίωναν την καθαρότητα των τεχνικών σελίδων στο αρχικό Μαεστόζο και το τελικό αλέγκρο βιβάτσε. Πολύ διακριτική η συνοδεία του Άλκη Μπαλτά (Πάλλας, 1.4.85).

Σκαρλάτι από την Μ. Χαιρογιώργου

Πέντε σονάτες και μια σουίτα του Σκαρλάτι, ακούσαμε από το πρόγραμμα της κ. Χαιρογιώργου — Σιγάρα στο Ιταλικό Ινστιτούτο (θυσιάζοντας τα υπόλοιπα έργα— Τσιμαρόζα, Κλεμέντι, Καζέλλα — προκειμένου να παρακολουθήσουμε, την ίδια ώρα, μια άλλη συναυλία). Και ομολογούμε ότι είχε πολύ ενδιαφέρον. Να ξαναδούμε δηλαδή όλα εκείνα τα τεχνικά και ηχητικά προβλήματα που δημιούργησε το πέρασμα από το τσέμπαλο στο πιάνο, της μουσικής των μεγάλων του Μπαρόκ (Μπαχ, Χαίντελ, Σκαρλάτι κλπ.). Προβλήματα - προτάσεις με «λύσεις» αμφιλεγόμενες πάντα. Που σημαίνει θα εξακολουθήσει ο εκτελεστής να έχει ως ηχητικό πρότυπο τον ήχο του τσεμπάλου ή θα δεχτεί να χρησιμοποιήσει τις μεγάλες δυνατότητες του ήχου και του μηχανισμού του πιάνου στην δαχτυλική τεχνική του;

Η Μαρία Χαιρογιώργου θέλησε να μείνει μακριά και από τις δύο προτάσεις, χωρίς όμως και να τις αγνοήσει. Ακολούθησε τη μέση οδό, με θετικά αποτελέσματα. Αυστηρή αλλά και μαζί τρυφερή στην ηχητική της από τη μια μεριά, ενώ απ' την άλλη δεν άφησε να παρασυρθεί σε υπερβολικά γρήγορη αγωγή (Τέμπο), κατόρθωσε να μας δώσει μια πειστική, καθαρή εκτέλεση (2.4.85).

Σπάνιος συνδυασμός οργάνων

Κορέλλι, Μπαχ και Μότσαρτ, μας έδωσε το οργανικό σύνολο Χριστόδουλος Κεφαλάς - βιολί, Κώστας Παπαστάμου - βιολί και Στέλλα Φιλιππίδου - πιάνο. Σπάνιος συνδυασμός οργάνων — για την ελληνική μουσική ζωή — και ξεχωριστά ενδιαφέρων, χάρη στα έργα του προγράμματος. Γιατί πότε είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε, σε ζωντανή εκτέλεση, μια σονάτα του Κορέλλι για 2 βιολιά και πιάνο κι ένα Κοντσέρτο του Κρίστιαν Μπαχ, για σόλο πιάνο και δύο βιολιά; Το ίδιο μπορούμε να πούμε και το αντάντε καντάμπιλε του Μότσαρτ (με τον ίδιο συνδυασμό οργάνων).

Για την εκτέλεση δε θα είχε κανείς αντίρρηση ως προς το ύφος, που ακολούθησε με άνεση τον παραδοσιακό προκλασικό και κλασικό τρόπο ερμηνείας, με «επικεφαλής» τον Χριστόδουλο Κεφαλά. Η τεχνική όμως πλευρά, άφησε ερωτηματικά, που πρέπει να προσεχθούν αν θέλουν να προωθήσουν την ποιότητα της δουλειάς τους. Ο συγχρονισμός, που χωλαίνει όχι λίγο, η εκφραστική σύμπνοια ανάμεσα στα δύο βιολιά και προπαντός η καθαρότητα της τεχνικής και η ποιότητα της ηχητικής του πιάνου, είναι από τα πρώτα που πρέπει να προσέξουν οι τρείς καλλιτέχνες. Αξίζει τον κόπο νομίζουμε (Παρνασσός, 2.4.85).